

Wersja: 29.11.2021r.

Horyzontalne zasady i kryteria wyboru przedsięwzięć dla Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Słownik pojęć i skrótów

- 1) **CST** – system teleinformatyczny służący wymianie danych dotyczących reform i inwestycji między instytucją odpowiedzialną za realizację reformy lub instytucją odpowiedzialną za realizację inwestycji a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, udostępniony przez tego ministra;
- 2) **decyzja implementacyjna** – decyzja wykonawcza Rady UE określająca reformy i inwestycje, które mają zostać zrealizowane przez państwo członkowskie, w tym kamienie milowe i wskaźniki oraz wkłady finansowe, zgodnie z art. 20 Rozporządzenia RRF;
- 3) **DG COMP** – Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji, Komisja Europejska;
- 4) **IF** – instrument finansowy;
- 5) **IOI** – instytucja odpowiedzialna za realizację inwestycji;
- 6) **JW** – jednostka wspierająca plan rozwojowy;
- 7) **inwestycja** – inwestycja w rozumieniu Rozporządzenia RRF, odpowiadająca inwestycji, programowi, przedsięwzięciu, przedsięwzięciu niekonkurencyjnemu, działaniu, lub ich zespołowi, wskazanym w ramach planu rozwojowego, zmierzająca do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji;
- 8) **ostateczny odbiorca wsparcia** – podmiot realizujący przedsięwzięcie;
- 9) **plan rozwojowy** – Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO);
- 10) **przedsięwzięcie** – projekt lub grupa projektów realizowany przez ostatecznego odbiorcę wsparcia, zmierzający do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji;
- 11) **Rozporządzenie RRF** – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. Urz. UE L 57 z 18.02.2021, s. 17);
- 12) **RRF** – Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- 13) **TFUE** – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 , 26/10/2012 P. 0001 – 0390);
- 14) **UZPPR** – ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2006 nr 227 poz. 1658), projekt nowelizacji z listopada 2021 r.;
- 15) **wniosek o objęcie wsparciem** – wniosek o objęcie przedsięwzięcia wsparciem lub inna dokumentacja uzasadniająca wnioskowane finansowanie z planu rozwojowego (odpowiednikiem czego jest wniosek o dofinansowanie w CST);
- 16) **wskaźniki wspólne** – wskaźniki określone dla planu rozwojowego w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) .../... z dnia 28.9.2021 r. w sprawie uzupełnienia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności przez określenie wspólnych wskaźników oraz szczegółowych elementów tabeli wyników w zakresie odbudowy i zwiększania odporności.

Stosowanie

- 1) W ramach planu rozwojowego przewidziano następujące tryby wyboru przedsięwzięć:
 - a. niekonkurencyjny – przedsięwzięcia zgłaszane do objęcia wsparciem ze środków planu rozwojowego przez podmiot jednoznacznie określony ze względu na charakter lub cel przedsięwzięcia, wskazane przez instytucję odpowiedzialną za realizację inwestycji, zgodnie z art. 141z ust 1) UZPPR;
 - b. konkurencyjny – wybór przedsięwzięć w formie konkursu następuje zgodnie z zasadami określonymi w art. 141za-141zf UZPPR.
- 2) Niniejsze zasady i kryteria obowiązują wszystkie przedsięwzięcia lub grupy przedsięwzięć, zgłaszane do finansowania w ramach planu rozwojowego (w ramach komponentów grantowych oraz finansowanych z części pożyczkowej), chyba że w treści kryterium wskazano inaczej.
- 3) Obowiązują następujące rodzaje kryteriów:
 - a. kryteria horyzontalne – obowiązują wszystkie przedsięwzięcia;
 - b. kryteria szczegółowe – mogą być określone przez IOI i są dostosowane do specyfiki określonych inwestycji i konkursów.

Procedura

- 1) Kryteria horyzontalne – weryfikacja spełniania kryteriów następuje poprzez ocenę zerojedynkową ('0'-'1') realizowaną przez IOI lub JW.
- 2) Niespełnienie któregośkolwiek kryterium horyzontalnego (ocena '0') powoduje wykluczenie przedsięwzięcia z (dalszej) oceny i tym samym skutkuje brakiem możliwości finansowania środkami planu rozwojowego, chyba że dane kryterium horyzontalne zakłada możliwość wskazania i uzasadnienia oceny 'nie dotyczy'.
- 3) Kryteria szczegółowe – kryteria te mogą zostać przygotowane przez IOI według potrzeb związanych ze specyfiką poszczególnych inwestycji, w ramach których wybierane są przedsięwzięcia.
- 4) IOI określa szczegółowe zasady kwalifikacji przedsięwzięć do objęcia wsparciem w ramach planu rozwojowego, w tym:
 - a. doprecyzowanie kryteriów horyzontalnych do specyfiki danej inwestycji, poprzez wskazanie szczegółowych działań czy procedur wymaganych dla oceny poszczególnych kryteriów;
 - b. określenie szczegółowych dokumentów i/lub informacji i/lub warunków wymaganych do potwierdzenia spełnienia poszczególnych kryteriów.
- 5) W przypadkach wskazanych w niniejszych zasadach (kryteria, gdzie wskazano sposób weryfikacji kryterium 'nie dotyczy'), IOI może określić ex-ante przedsięwzięcie lub grupę przedsięwzięć, których nie dotyczą określone kryteria horyzontalne.
- 6) IOI może ex-ante doprecyzować stosowanie (przed złożeniem wniosku o objęcie wsparciem) wszystkich lub części kryteriów horyzontalnych dla danej inwestycji, przedsięwzięcia lub grupy przedsięwzięć z uwagi na warunki zastosowane dla konkurencyjnego trybu wyboru.

- 7) IOI lub JW dokonują oceny przedsięwzięć w ramach kryteriów szczegółowych (w przypadku ich określenia) poprzez ocenę zerojedynkową ('0'- '1'), ocenę punktową lub inny sposób oceny przyjęty i wskazany przez IOI dla określonych przedsięwzięć.
- 8) Ocena przedsięwzięć pod kątem spełniania wszystkich kryteriów jest realizowana przez IOI lub wskazaną przez nią JW. Realizacja procesu oceny przedsięwzięć w ramach kryteriów horyzontalnych i/lub szczegółowych przez JW nie zwalnia IOI z odpowiedzialności za prawidłowość procesu oceny przedsięwzięć w ramach planu rozwojowego.
- 9) Przedsięwzięcia oceniane są na podstawie informacji przedstawionych we wnioskach o objęcie wsparciem i/lub innych dokumentach (np. w załącznikach) złożonych lub przedstawionych w trybie i zakresie określonym przez IOI, z zastrzeżeniem pkt 10.
- 10) W przypadku przedsięwzięć bądź grupy przedsięwzięć objętych niekonkurencyjnym trybem wyboru, IOI może podjąć decyzję o stosowaniu uproszczonej procedury oceny spełniania kryteriów wyboru, poprzez samoocenę ostatecznego odbiorcy i złożenie odpowiednich oświadczeń IOI o spełnieniu horyzontalnych i szczegółowych kryteriów (jeżeli takie szczegółowe kryteria zostały określone dla danego przedsięwzięcia lub grupy przedsięwzięć). Realizacja uproszczonej procedury oceny spełniania kryteriów wyboru przedsięwzięć nie zwalnia IOI z odpowiedzialności za prawidłowość procesu oceny i wyboru przedsięwzięć do realizacji w zgodności z zapisami planu rozwojowego oraz UZPPR.

Kryteria horyzontalne

Nr.	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
1.	Zgodność z ramami czasowymi planu rozwojowego	Ocenie podlega czy harmonogram realizacji przedsięwzięcia nie przekracza ram czasowych kwalifikowalności przedsięwzięć określonych w następujących dokumentach tj.: <ul style="list-style-type: none"> - rozporządzeniu RRF – kwalifikowalne przedsięwzięcie może się zacząć nie wcześniej niż 01.02.2020 r. i zakończyć nie później niż 31.08.2026 r.¹; - planie rozwojowym – uzgodniony w planie rozwojowym (w tym w odpowiedniej decyzji implementacyjnej Rady UE) termin realizacji inwestycji i przedsięwzięcia. 	0/1
2.	Zgodność z planem rozwojowym	Warunkiem spełnienia kryterium jest zapewnienie przez ostatecznego odbiorcę zgodności przedsięwzięcia z planem rozwojowym oraz z przepisami rozporządzenia RRF, w tym zapewnienie, że: <ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięcie jest zgodne z rodzajem przedsięwzięć przewidzianym w opisie właściwego komponentu planu rozwojowego; 	0/1

¹ W przypadku instrumentów o charakterze zwrotnym jako zakończenie przedsięwzięcia rozumieć można udzielenie pożyczek lub dokonanie inwestycji, jeśli wskaźniki określone dla danej inwestycji nie wymagają, aby inwestycje lub pożyczki zostały zrealizowane wcześniej.

		<ul style="list-style-type: none"> - nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu finansowania dla danego typu przedsięwzięcia; - ostateczny odbiorca składający wniosek o objęcie wsparciem jest uprawniony do ubiegania się przyznanie dofinansowania i nie jest wykluczony z dofinansowania na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, 1236 i 1535 wraz z późn. zm.). 	
3.	Brak podwójnego finansowania	<p>Analizowane jest czy ostateczny odbiorca nie otrzymał już finansowania na ten sam cel w ramach planu rozwojowego lub innych unijnych programów, instrumentów, funduszy w ramach budżetu Unii Europejskiej na realizację zakresu prac zakładanego w ramach realizacji przedsięwzięcia.</p> <p>Weryfikacja na etapie oceny wniosku o objęcie wsparciem będzie obejmować co najmniej oświadczenie o braku podwójnego finansowania przedsięwzięcia złożone przez ostatecznego odbiorcę, wynikające z zakazu podwójnego finansowania, o którym mowa w Rozporządzeniu RRF.</p>	0/1
4.	Spójność informacji zawartych we wniosku o objęcie wsparciem, załącznikach do wniosku o objęcie wsparciem	<p>Ocena polega na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku o objęcie wsparciem, oświadczeniach oraz załącznikach do wniosku o objęcie wsparciem.</p> <p>Wymóg spójności dokumentów nie oznacza konieczności sporządzania na nowo dokumentów przygotowanych na wcześniejszym etapie przygotowania przedsięwzięcia (np. studium wykonalności).</p> <p>W przypadku IF, weryfikowana jest zgodność wniosku o objęcie wsparciem z metryką produktu finansowego.</p>	0/1
5.	Zachowanie zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn	<p>Sprawdzana jest zgodność przedsięwzięcia z horyzontalnymi zasadami niedyskryminacji i równości szans ze względu na płeć. W szczególności przedmiotem sprawdzenia jest czy przedsięwzięcie nie ogranicza równego dostępu do zasobów (towarów, usług, infrastruktury) ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Niedyskryminacyjny charakter przedsięwzięcia oznacza konieczność stosowania zasady uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury,</p>	0/1

		<p>w szczególności poprzez zastosowanie <i>Standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027</i>.</p> <p>Kryterium uznaje się za spełnione, jeżeli przedsięwzięcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest zgodne z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności przedsięwzięcia w stosunku do zasady równości szans kobiet i mężczyzn, o ile ostateczny odbiorca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dane przedsięwzięcie nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w tym zakresie; - zapewnia dostępność produktów przedsięwzięcia dla osób z niepełnosprawnościami. W wyjątkowych sytuacjach dopuszczalne jest uznanie neutralności produktu przedsięwzięcia w stosunku do niniejszej zasady, o ile ostateczny odbiorca wskaże szczegółowe uzasadnienie, dlaczego dany produkt przedsięwzięcia nie jest w stanie zrealizować jakichkolwiek działań w tym zakresie. 	
6.	Właściwie określone wydatki kwalifikowalne	<p>Sprawdzana jest kwalifikowalność, adekwatność i racjonalność wydatków planowanych do poniesienia w ramach przedsięwzięcia.</p> <p>Weryfikacja kwalifikowalności obejmuje następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - VAT nie jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie może być finansowany ze środków RRF w ramach żadnej z inwestycji/przedsięwzięcia; - bieżące wydatki publiczne nie są wydatkami kwalifikowalnymi, w tym koszty instytucji publicznych oraz administracji publicznej, związane z bieżącą obsługą przygotowania i realizacji reform i inwestycji w ramach planu rozwojowego (w tym wynagrodzenia urzędników²); - koszty finansowane w ramach planu rozwojowego muszą być powiązane z realizacją prac stanowiących integralną część inwestycji i służą zapewnieniu osiągnięcia jej celów; - uwzględnienie w realizacji przedsięwzięć właściwych przepisów o zamówieniach publicznych (dla 	0/1

² Chyba, że szczegółowe ustalenia z KE dotyczące poszczególnych inwestycji przewidują inaczej (do potwierdzenia przez IK KPO w odniesieniu do poszczególnych inwestycji po zakończeniu bieżącego dialogu technicznego z KE).

		<p>podmiotów zobowiązanych do stosowania PZP) lub reguł konkurencyjności (np. przepisów kodeksu cywilnego) dla podmiotów niezobowiązanych do stosowania PZP;</p> <p>IOI mogą wprowadzić doprecyzowanie, uszczegółowienie lub zawężenie wydatków możliwych do kwalifikowania w ramach inwestycji, na zasadach określonych w UZPPR.</p>	
7.	Sytuacja finansowa ostatecznego odbiorcy i wykonalność finansowa przedsięwzięcia	<p>Weryfikowane jest czy sytuacja finansowa ostatecznego odbiorcy nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów przedsięwzięcia oraz czy przedstawione zostały wiarygodne źródła współfinansowania przedsięwzięcia (o ile takie jest wymagane dla jego realizacji).</p> <p>W przypadku osób fizycznych otrzymujących wsparcie bezpośrednio weryfikacja zdolności finansowej nie jest realizowana.</p> <p>W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zdolność finansowa może podlegać weryfikacji.</p>	0/1/nie dotyczy
8.	Pomoc publiczna oraz pomoc de minimis	<p>Sprawdzana jest zgodność przedsięwzięcia z przepisami o pomocy publicznej, tj. czy wsparcie będzie stanowiło pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oraz czy przedsięwzięcie spełnia wymogi właściwego programu pomocowego, indywidualnej decyzji notyfikacyjnej lub innej podstawy udzielenia pomocy publicznej lub pomocy de minimis.</p> <p>Jeśli wsparcie nie stanowi pomocy publicznej, sprawdzane jest czy przedstawiono odpowiednie wyjaśnienia. Wyjaśnienia powinny zawierać odniesienia do właściwych dokumentów instytucji Unii Europejskiej, w tym m.in. do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Zawiadomienia Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (2016/C 262/01)</i>; - <i>Recovery and resilience facility (RRF) guiding templates</i>, dostępne na stronie internetowej DG COMP. <p>W przypadku gdy przedsięwzięcie nie jest objęte pomocą publiczną, należy wskazać 'nie dotyczy' wraz z uzasadnieniem.</p> <p>Jeśli wsparcie w ramach przedsięwzięcia stanowi pomoc publiczną, sprawdzane jest czy pomoc jest zgodna z rynkiem wewnętrznym i czy wskazano podstawę</p>	0/1/nie dotyczy

		zgodności tej pomocy z rynkiem wewnętrznym UE wraz z wyjaśnieniem czy pomoc podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE.	
9.	Zgodność z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” (DNSH – „do no significant harm”)	<p>Weryfikowane jest zachowanie zgodności z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie Rozporządzenia RRF oraz Wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności.</p> <p>Weryfikacja na etapie oceny wniosku o objęcie wsparciem dotyczy inwestycji, dla których w decyzji implementacyjnej wskazano objęcie przedsięwzięć zasadą DNSH.</p>	0/1
10.	Zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju - racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych	<p>Sprawdzone jest czy przedsięwzięcie obejmuje finansowanie działań minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zachowana, jeżeli w ramach przedsięwzięcia zakłada się podejmowanie działań ukierunkowanych na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - racjonalne gospodarowanie zasobami; - ograniczenie presji na środowisko; - uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu; - podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. <p>W przypadku kiedy przedsięwzięcie nie jest objęte zasadą zrównoważonego rozwoju, należy wskazać ‘nie dotyczy’ wraz z uzasadnieniem.</p>	0/1/nie dotyczy
11.	Zgodność z zasadą długotrwałego wpływu przedsięwzięcia na wydajność i odporność gospodarki polskiej	Weryfikowane jest czy realizacja przedsięwzięcia zapewnia efekty długoterminowe, tzn. przekraczające ramy czasowe obowiązywania RRF i nie ma charakteru powtarzających się krajowych wydatków budżetowych.	0/1
12.	Wpływ na wskaźniki i cele inwestycji w planie rozwojowym i RRF	Analizowane jest czy przedsięwzięcie ma pozytywny i bezpośredni wpływ na wskaźniki i cele określone w planie rozwojowym (decyzji implementacyjnej), jak również wskaźniki wspólne , a metodyka ich wyliczania jest wiarygodna.	0/1/nie dotyczy

		<p>Spełnienie kryterium oznacza, iż realizacja danego przedsięwzięcia przyczynia się do osiągnięcia celu i/lub wskaźnika dla danej inwestycji w planie rozwojowym i/lub realizuje wspólne wskaźniki na poziomie RRF (jeżeli dotyczy).</p> <p>W przypadku gdy przedsięwzięcie nie wpływa na realizację wskaźników i celów planu rozwojowego, należy wskazać 'nie dotyczy' wraz z uzasadnieniem.</p>	
13.	Adekwatność wskaźników własnych przedsięwzięcia	<p>Analizowane jest czy wskaźniki własne przedsięwzięcia (inne niż wskaźniki dla inwestycji w planie rozwojowym i wspólne wskaźniki na poziomie RRF) są adekwatne do celu i zakresu danego przedsięwzięcia oraz mierzalne i realne.</p> <p>W przypadku gdy przedsięwzięcie nie ma wskaźników własnych, należy wskazać 'nie dotyczy'.</p>	0/1/nie dotyczy

Kryteria szczegółowe

Do określenia przez IOI w zależności od specyfiki konkursu/przedsięwzięcia/grupy przedsięwzięć.